

scoping review

در حوزه مطالعات مروری با توجه به تفاوت در ساختار و روش‌شناسی ۱۴ نوع مروری معرفی شده که شناخته‌شده‌ترین آن مروری نظام‌مند است. بر اساس سوال پژوهش نوع مطالعه مروری را مشخص می‌کنند.

در این مطلب به معرفی scoping review یا مروری دامنه‌ای خواهیم پرداخت.

یکی از انواع مرورها که به بررسی پژوهش‌های انجام گرفته در یک موضوع خاص، زمانی که شواهد گسترده و پیچیده و جدید است می‌پردازد مروری دامنه‌ای است. در جدول زیر تفاوت‌های مطالعات مروری دامنه‌ای با مروری نظام‌مند به طور خلاصه ارائه شده است:

مرور دامنه‌ای	مرور نظام‌مند
سوال گسترده	سوال مشخص
رویکرد توصیفی-اکتشافی	رویکرد تحلیلی
معیارهای ورود و خروج قابل تغییر و انعطاف است.	معیارهای ورود و خروج پس از مطرح شدن در پروتکل تغییر نمی‌کند.
Data extraction می‌تواند جزئی نباشد.	Data extraction مشخص و بر اساس هدف و پیامد
ارزیابی کیفیت مطالعات ندارد	ارزیابی کیفیت مطالعات دارد

از مزایای مرورهای دامنه‌ای میتوان به تولید شواهد کاربردی عملی در زمینه‌های علمی، کمک به سیاست‌گذاران در جهت اتخاذ سیاست‌های جدید و بازنگری و انعطاف پذیری در پروتکل اجرایی اشاره کرد.

از ایرادات آن عدم ارزیابی کیفی مطالعات، نیاز به تیم تحقیقاتی بزرگ، احتمال طولانی شدن روند انجام کار میتوان نام برد.

Framework یا ساختار مرورهای دامنه‌ای بر اساس PCC است.

P: population (جمعیت مورد مطالعه)

C: Concept (مفهوم مورد بررسی که می‌تواند روش آموزشی، مداخله، فرضیه، پیامد باشد)

C: Context (بستر انجام مطالعه مثل ناحیه جغرافیایی خاص، گروه قومی یا نژادی و...)

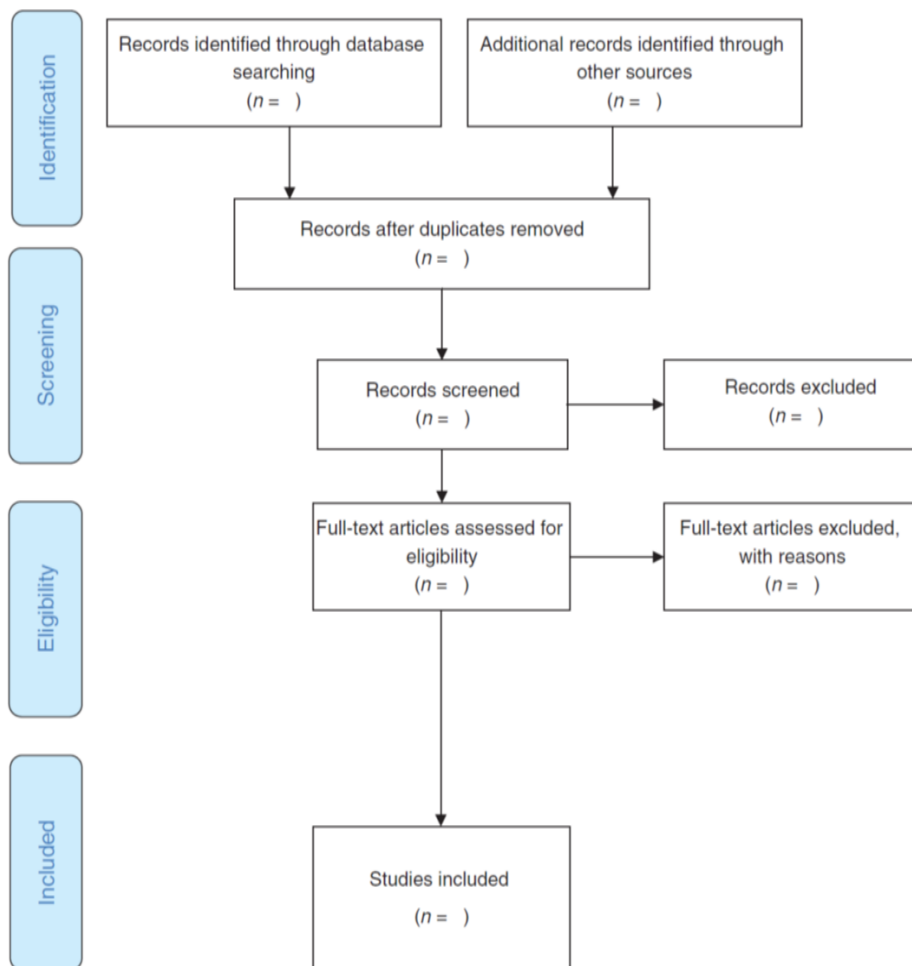
گام‌های نگارش مرور دامنه‌ای

۱	تعریف عنوان، سوالات پژوهش و اهداف معیارهای ورود و خروج
۲	تدوین پروتکل
۳	اعمال چارچوب PCC
۴	جست‌وجوی پایگاه‌های اطلاعاتی (در ۳ مرحله)
۵	انتخاب مطالعات و غربالگری منابع
۶	استخراج و چارت داده‌ها
۷	خلاصه سازی و گزارش نتایج پژوهش

در مرحله انتخاب مطالعات با استفاده از گایدلاین PRISMA-ScR

(PRISMA Extension for Scoping Reviews) و به صورت چارت زیر باید تکمیل

گردد.

برای دسترسی به تمپلیت و منابع بیشتر در حیطه نگارش مرور دامنه‌ای میتوان به JBI

بخش منابع مرور دامنه‌ای ، <https://jbi.global/>

مراجعه کرد. <https://jbi.global/scoping-review-network/resources>

کتابخانه و معاونت پژوهشی مرکز آموزشی درمانی امین

آذرماه ۱۴۰۲